

З ПОЛЯ ФОЛЬКЛОРУ Й ЕТНОГРАФІЇ

Опільське весілля (із записів у селі Васючин Рогатинського району Івано-Франківської області)

Михайло ГЛУШКО, Ярина СОБАШЕК

Під час краєзнавчо-етнографічної експедиції-практики в селі Васючині Рогатинського району Івано-Франківської області було виявлено саморобний зшиток із заголовком "Васючинське весілля". Його власником виявилась вчителька географії місцевої школи Лідія Стахівна Левицька (1941 р. нар.). Задум зібрати всі весільні пісні рідного села виник у неї наприкінці 80-х років минулого століття, коли в українському суспільстві стрімко зросло зацікавлення національною культурою.

Спершу Л. Левицька записала в учнівський зошит добре відомі їй зразки народного поетичного слова, які неодноразово виконувала в молодості як учасниця весільних обрядових дійств. Відтак рукопис доповнила новими творами усної народної словесності, вивідавши їх в Ольги Михайлівни Мельник (1927 р. нар.), Катерини Василівни Александрович (1919 р. нар.) та інших співачок Васючина, а в 1991 р. увесь записаний матеріал оформила у вигляді саморобного зшитка. Тоді ж на основі зібраних і систематизованих джерел підготувала виставу "Барвінковий обряд у с. Васючині", з якою успішно виступала учнівська молодь перед сільською громадою¹.

Виявлені фольклорні записи викликають зацікавлення ще й тому, що репрезентують найбільшу збірку автентичної весільної пісенності не лише Рогатинщини, а й усього Опілля як окремої етнографічної одиниці. Принаймні у загальновідомих працях "Весільні пісні", упорядником яких була Марія Шубравська², твори цього виду традиційної родинно-обрядової пісенності із зазначеної частини України відсутні. Народна культура місцевого населення представлена недостатньо або відсутня зовсім також у сучасних публікаціях, позаяк польові етнографічно-фольклорні студії на теренах Опілля загалом і Рогатинського краю зокрема майже не здійснювали.

Серед українських народознавців першим Рогатинщину відвідав Я. Головацький. Зокрема, мандруючи наддністрянською околицею (1833 р.), учений залишив

¹ Л. Левицька й досі зберігає чернетку цієї вистави. Згідно з нею, учасниками вистави були такі дійові особи: дівчина-наречена, хлопець-наречений, мати нареченої, староста, дружки нареченої, дружки нареченого, дівчата, діти, хлопці, жінка, яка плете вінок. Як засвідчує порівняльний аналіз, сценічне відтворення виготовлення весільних вінків частково вплинуло на структуру, послідовність виконання обрядових дій та їх супровід пісненими творами в першій частині опільського весілля – "Вінок".

² Див.: Весільні пісні: в 2-х кн. / [упоряд., прим. М. М. Шубравської]. – К., 1982. – Кн. 2: Волинь, Поділля, Буковина, Прикарпаття, Закарпаття. – 679 с.; Весільні пісні / [упоряд., вст. стаття, прим. М. М. Шубравської]. – К., 1988. – 476 с.

етнографічно-фольклорні записи з трьох тутешніх сіл – Княгинич, Григорова і Букачівців¹. У Григорові він спостерігав весільний похід, описав виконання дружною та дружкою пісні “Було не рубати зеленого дуба”, зафіксував низку цікавих народних пісень у місцевого селянина Гриця Пендрака і його дружини тощо².

1833 р. датовано перші записи фольклору Івана Білинського (1811–1882) – уродженця с. Дегової, що нині теж належить до Рогатинщини. Усну народну творчість своїх земляків він збирав під впливом діяльності організаторів “Руської трійці”, з якими був знайомий особисто (навчався одночасно з Маркіяном Шашкевичем у Львівській духовній семінарії)³. І. Білинський навіть значиться серед тих осіб, які безпосередньо “пристроїли “Русалку Дністрову” “піснями народними і стариною”⁴. Точніше, у першому західноукраїнському альманасі під загальним географічним гаслом “від Бережан” були опубліковані чотири весільні пісні (“Злетіли два ангели з неба”, “Надлетіло потетко”, “Ідьмо, поїдьмо” і “Вінку, мій вінку”), записані народознавцем⁵. Як довів сучасний український фольклорист Р. Кирчів, усі вони походять із Дегової⁶.

Деякі зразки усної народної словесності з Рогатинщини використав у своїх дослідженнях І. Франко. Так, до відомого тритомного зібрання “Галицько-руські народні приповідки” вчений залучив мудрослів’я з семи населених пунктів цього краю – із Рогатина⁷, Бабухова⁸, Підмихайлівців⁹, Журова¹⁰, Григорова¹¹, Стратина¹² і Чернова¹³, причому два з них (Підмихайлівці, Григорів) безпосередньо межують із Васучином, а три інші (Бабухів, Журів і Чернів) знаходяться неподалік від нього (через село-два). “Збірочку” приповідок із Рогатина І. Франко зібрав особисто в 1877 р. – під час перебування у Львівській в’язниці¹⁴. У Григорові паремійні твори записав студент права Омелян Булка¹⁵, а в селах Підмихайлівці та Журів – Остап Дерев’янка¹⁶.

На початку 90-х років XIX ст. спосіб життя, побут, традиційні звичаї й обряди мешканців с. Долиняни цікавили директора місцевої школи Юзефа Райхерта¹⁷.

¹ Кирчів Р. Ф. Етнографічно-фольклористична діяльність “Руської трійці” / Р. Ф. Кирчів. – К., 1990. – С. 93.

² Там само. – С. 93.

³ Кирчів Р. Маркіянове сузір’я. Ті, кого пробудив, “воодушевив” і повів за собою Маркіян Шашкевич / Роман Кирчів. – Львів, 2012. – С. 60.

⁴ Русалка Дністрова / [фотокопія з видання 1837 р.; вст. стаття О. І. Білецького]. – К., 1972. – С. V–VI.

⁵ Там само. – С. 52–54.

⁶ Кирчів Р. Ф. Етнографічно-фольклористична діяльність “Руської трійці”. – С. 78.

⁷ Галицько-руські народні приповідки: У 3-х т. / [зібрав, упорядкував і пояснив Др. Іван Франко: 2-е вид.]. – Львів, 2006. – Т. I: А – Діти. – С. 23, 285, 295.

⁸ Там само. – Львів, 2006. – Т. II: Діти – П’ять. – С. 399.

⁹ Там само. – Т. I. – С. 288; Т. II. – С. 402.

¹⁰ Там само. – Т. I. – С. 288.

¹¹ Там само. – Львів, 2007. – Т. III: Рабунок – Ячмінь. – С. 395, 398.

¹² Там само. – Т. II. – С. 402.

¹³ Там само. – С. 403.

¹⁴ Там само. – С. 285.

¹⁵ Там само. – Т. III. – С. 398.

¹⁶ Там само. – Т. I. – С. 288.

¹⁷ Reichert J. Doliniany w pow. rohатыńskim. Opis wsi, ludność, jej obrzędy i zwyczaje / Józef Reichert // Kronika powiatu rohатыńskiego. Kwartalnik poświęcony sprawom kulturalnym powiatu rohатыńskiego. – Rohatyn, 1927. – Lipsce-grudzień. – Zesz. 3–4. – S. 37–48. До речі, у 1836 р. священиком цього села став І. Білинський, який працював тут упродовж багатьох років, де й помер (Кирчів Р. Маркіянове сузір’я... – С. 60).

Серед зібраних там етнографічних матеріалів чільне місце посідають весільні обрядодії, які органічно доповнює понад десяток коротеньких пісень: “Де ти є, барвіночку?”, “Ой надійшов хорунжий”, “Повій, вітре, дорогою” та ін.¹

Етнографічний матеріал про весільну обрядовість представлений у виданні Наукового товариства імені Шевченка, які виходили за кордоном протягом 1948–1991 років. Значна частина цих свідчень ґрунтується на спогадах, спорадично – на прямих авторських записах, зроблених в діаспорі чи вивезених з України. Йдеться передусім про серійне видання “Український архів”, в якому автори нарисів згадували про весільні звичаї, обряди, атрибути, дійових осіб тощо під час описів сіл або в окремих статтях, присвячених конкретному адміністративно-територіальному регіону. Для нас, зокрема, наукове зацікавлення становлять розвідки Софії Маланюк-Онуфрик “Підготовка до весілля в Стрятині” та Б. Стецишин “Весілля в Рогатинщині”, оприлюднені в п’ятдесятому томі “Українського архіву”². В останній з них наявна також низка характерних для Рогатинщини весільних пісень або їх фрагменти.

Так чи інакше, але зазначені публікації не можуть претендувати на вичерпне вирішення окресленої проблеми. Тому сподіваємося, що представлена збірка усної народної словесності викличе зацікавлення в шанувальників традиційної культури і Рогатинського краю, і всього Опілля, і українців загалом. Під час її підготовки до друку упорядники строго дотримувалися послідовності подачі й автентичності наявних у саморобному зшитку Л. Левицької етнографічних і фольклорних матеріалів. Втручання торкнулися лише пунктуації деяких пісенних творів. У квадратних дужках уточнено або доповнено деякі обрядові дії, запозичивши фактичний матеріал про них із чернетки із записом вистави “Барвінковий обряд у с. Васючині”. Крім того, означено пісенний діалог “пропійців” від молодого та дружини молодой під порогом її рідної домівки.

ВІНОК

Діти несуть [в кошиках] барвінок. [З ними йде дружка].

1. ВСТРІЛИЛИ З ГАРМАТИ

Встрілили з гармати,
Дали панінкам знати:
– Йдіть, панінки, в долину
По червону ю калину,
По хрещатий барвіночок
Марусенці на віночок.

2. БУЛИ-СМО НА ЗАГІЛЮ

Були-смо на загілю,
На зелененькім зіллю.
Би-смо були не гукали –

Були би-смо заблукали.
Би-смо були не гуділи –
Були би нас вовки з’їли.

3. ПШЛИ ПАНІНКИ ЛЕДОМ

Ішли панінки ледом
І знайшли бочку з медом,
В тій бочці мед-горілка,
Кілюшки на грошу:
– Пийте, панінки, прощу.

4. ВИЙДІТЬ, МАТІНКО, ДО НАС

– Вийдіть, матінко, до нас,
Викупіть барвіночок в нас,
Хрещатий барвіночок

¹ Reichert J. Doliniany... – S. 43–46.

² Маланюк-Онуфрик С. Підготовка до весілля в Стрятині (частина з монографії “Стрятин”) / Софія Маланюк-Онуфрик // Український Архів. – Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1989. – Т. 50: Рогатинська земля. Збірник історично-мемуарних, етнографічних і побутових матеріалів. – Ч. 1. – С. 162–172; Стецишин Б. В. Весілля в Рогатинщині / Б. В. Стецишин // Там само. – С. 173–175.

Марусенці на віночок.
Не вийдете купувати –
Понесемо продавати.

5. ДО ГАЮ ДОХОДИМО

До гаю доходимо,
Барвінок знаходимо,
Зелений барвіночок
Марусенці на віночок.

Діти [ставлять кошики з барвінком на стіл і] сідають.

6. ОЙ ХОДИЛА МАРУСЕНЬКА ПО ЛІСУ

Ой ходила Марусенька по лісу
Та й збирала барвіночок по листку,
Біленькими рученьками збирала,
Щоби свою головоньку прибрала.

Входять дівчата, сідають за стіл. Дружка ставить на стіл квіти на вінок, [повісимо, стяжки, дріт, ножиці]. Староста благословить барвінок [хрестить свяченою водою, використовуючи кропило]: [“Благословляю цей барвіночок Марусенці на віночок. Дай Боже, дівчата, щоб ви дочекались тієї слави, що наша молода”].

7. БЛАГОСЛОВИ, БОЖЕ

– Благослови, Боже, (2)
Та й Божая Мати,
Віночок ся ввивати.

Божая Мати мовить: (2)
– Най вас Бог благословить
В щасливу годину
Веселити родиноньку!

Плетуть вінок. Входять музики.

8. ВИЙСЯ, ВІНОЧКУ, ВИЙСЯ

– Вийся, віночку, вийся, (2)
Нікуди не погнися:
Ні в гору, ні в долину,
Ні в рожу, ні в калину.

Вийся, віночку, вийся, (2)
Нікуди не погнися.
Підемо межі люди –
Наша славонька буде.

Вийся, віночку, гладко, (2)
Як червоненьке ябко.
Вийся, віночку, вийся,
Нікуди не погнися.

9. ХОДИТЬ МАТІНКА ПОЗА ВОРОТА

Ходить матінка поза ворота (2)
Та й своїх сусід просить:

– Мої милі сусідоньки, (2)
Прошу вас до світлиноньки.

Дав ми Бог дочекати, (2)
Донечку вінувати.

Незгідливі сусідоньки (2)
Не увійшли до світлоньки,

Лиш вислали діти, (2)
Щоб складали квіти.

Входить молода з дружкою.

10. ЛЕТЯТ ГУСОНЬКИ

Летять гусоньки
А в три рідоньки,
Межи ними зозуленька.
Сидять панінки навколо стола,

Межи ними Марусенька.
Ой як гусоньки загегоніли –
Зозуленька закувала,
Ой як панінки защебетали –
Марусенька заплакала.

11. ЗІ СУБОТОНЬКИ НА НЕДІЛЮ

Зі суботоньки на неділю
Пішла Марусенька в шильвію.
– Хто ж мене в шильвії знайде,
Тому я ся дістану.

Пішла матінка – не знайшла,
Зірвала гілочку та й прийшла
З квітками, з ягідками,
З дрібними слізоньками.

Пішов батенько – не знайшов,
Зірвав гілочку та й пішов
З квітками, з ягідками,
З дрібними слезоньками.

Пішов миленький та й знайшов,
Взяв за рученьку та й прийшов.
– Мила моя, люба, дорога,
Кому я ся дістану?

12. КОЛО МОГО ГОРОДОНЬКА

Коло мого городонька (2)
Поламані воротонька.

Маруся їх поламала, (2)
Стадонько заганяла.

- Стадо моє воронес, (2)
Не толоч зілля моє.

13. ОЙ У САДУ КАЛИНОНЬКА

Ой у саду калинонька, (2)
На ній сидить зозуленька

Та й жалібно кує, (2)
Аж Марусенька чує:

- Ой зозуле, зозуленько, (2)
Не куй так жалібненько,

Не завдай серцю жало - (2)
Молоденька ся віддаю.

Не з своєї охотоньки, (2)
З людської намовоньки.

Підмовив ми Василенко: (2)
- Віддавайся, Марусенько.

14. ОЙ КАЗАВ-ЕС МИ, КЛЕНИЙ ЛИСТОЧКУ

Ой казав-ес ми, клений листочку,
Що не будеш падати.
Ой казав-ес ми ти, мій батечку,
Що не даш ми від хати.

А тепер падеш, земляньку криєш,
Тую зимоньку чуєш.
А тепер даєш та й сам не знаєш,
Що за доленька буде.

- Тото ти даю, що вдома маю, -
Долі ти не вгадаю.
Скриню з комори, воли з обори -
Долі ти не вгадаю.

Входить молодий з дружбою. [Молодому співають].

15. ЧОМУ-С НЕ ПРИЙШОВ..?

Чому-с не прийшов,
Як місяць зійшов,
Як зорі засвітили:
Чи-с коня не мав,
Чи-с дороги не знав,
Чи тя мати не пустила?

Ой коня я мав,
Дорогу я знав,
Мати мені казала,

Найменша сестра,
Щоб здорова зросла,
Сідельце схвала.

А старша сестра
Сідельце знайшла,
Коника ми всьодлала:
- Ой їдь, братчику,
До миленької,
Бо буде тя чекала.

16. ПАМ'ЯТАЙ-СИ ВАСИЛЕНЬКУ

Пам'ятай-си, Василеньку, (2)
Би-с не бив Марусеньку.

Би не були вікном двері, (2)
Щоб не лягла без вечері.

Щоб соломов не палила, (2)
Горшком води не носила.

Щоб під брамов не стояла, (2)
Сльозами ся не вмивала.

А як буде зимна роса, (2)
Би не йшла по воду боса.

17. КОПАВ, КОПАВ КРИНИЧЕНЬКУ

Копав, копав криниченьку
Неділеньку, дві.
Ой любив я дівчиноньку -
Людям, не собі.

Приспів:

Ой жаль, жаль серцю буде,
Візьмуть її люди, (2)
Моя не буде¹.

Вже до тої криниченьки
Стежки заросли,
Вже до мої дівчиноньки
Старости прийшли.

А вже з тої криниченьки
Орли воду п'ють,
А вже мою дівчиноньку
До шлюбу ведуть.

Один веде за рученьку,
Другий за рукав,
Третій стоїть, гірко плаче,
Любив та й не взяв.

¹ Приспів після кожних чотирьох рядків до слів "Один веде за рученьку".

Приспів:

Ой жаль, не помалу,
Любив дівчину змалку, (2)
Любив та й не взяв.

18. ВЕРТІВ ШЕРШІНЬ ДІРУ В СТЕЛІ

Вертів шершінь діру в стелі (2)
Марусеньці над постелев.

Де Маруся спала – (2)
Там рожа зацвітала.

Де Маруся сиділа – (2)
Там ся стіна ясніла,

Від вінка зеленого, (2)
Від личка рум'яного.

19. ПОЗА ВОРОТА, ПОЗА НОВІЇ

Поза ворота, поза новії
Бистра річенька тече,

Понад нею ходить, понад нею
Молоденька Марусенька бродить.

За нив батенько по береженьку:
– Втонеш, Марусю, втонеш.

– Ой, воліла б я, (2)
Я в той Дунай тонути,

Ніж би мала ми (2)
Лиша доля обгорнути.

В той Дунай тону (2)
Та й на верха виплину,

За лиху долю йду, (2)
За марний світ загину.

Дружка вносить стрічки.

20. ОЙ ТАМ З-ЗА ГОРИ, З-ЗА ВИСОКОЇ

Ой там з-за гори, з-за високої
Три зорі ясенькії,

А з-за другої, ще й з-за вищої
Три сестри рідненькі.

А перша іде, барвінок несе,
Барвіночок на віночок.

А друга іде, стрічечки несе
Віночок постонжити.

А третя іде, золоту несе
Віночок золотити.

Чіпляють стрічки до вінка.

21. ТАМ ЗА ГОРОЮ ЖИТО З ТРАВОЮ

Там за горою жито з травою.
– Ой чи ти жаль, мамцю,
чи ти жаль за мною? (2)

– Жаль мені, доню, серденько в'яне,
Хто ж мене стареньку на старість догляне? (2)

Маю я сестру, рідного брата,
Аж тепер без мене сумненька хата. (2)

Сумненька хата, сумне подвір'я,
Поки не скінчиться моє весілля. (2)

Де ж ті дружбоньки з китайочками,
Заберіть подушки з вишиванками. (2)

Заберіть подушки з вишиванками,
Що я вишивала коло свої мами. (2)

Подушки з постелі, образи з-під стелі:
– Бувайте здорові, бувайте веселі. (2)

Як ся подивлю на тую браму:
– Бувайте здорові, мої рідні мамо. (2)

Як ся подивлю на тую хату:
– Бувайте здорові, мої рідні тату. (2)

Бувайте здорові, мої образи,
Що ся молила до вас по два рази. (2)

Бувайте здорові, мої віконця,
Що я вас втирала рано до схід сонця. (2)

Бувайте здорові, мої пороги,
Що по вас ходили мої білі ноги. (2)

Як ся подивлю на тії лижки –
Бувайте здорові, мої товаришки. (2)

Грайте, музики, грайте всі чотири –
Бувайте здорові, мої кавалери. (2)

Грайте, музики, грайте на труби –
Та най мому сердцю жало не буде. (2)

Бувайте здорові, бувайте, бувайте,
Мене молоденьку та все споминайте. (2)

Жінка [вінок сплела. Входить мати з круглим хлібом і ставить його на стіл. Жінка] ставить

вінок на хліб. Мама [бере з хліба вінок, робить ним хрест над головою молодії і] закладає вінок на голову молодії. [“Дай, Боже, дівчата, щоб ви дочекали того, що моя дитина”. Дівчата: “Дякуємо! Дай Боже!”]. Молода падає мамі до ніг.

22. СЛАВА МАТІНЦІ, СЛАВА

Слава матінці, слава, (2)
Донька ся у вінок вбрала.

Хоч по ночах ходила - (2)
Віночка не згубила.

Хоч по ночах гуляла - (2)
Такої ся в вінок вбрала.

Молода [знімає зі своєї голови вінок і] закладає [його кожній дівчині на голову, цілує її і промовляє: “Дай Боже, щоб ти дочекала того, що я”].

23. ОЙ ЧИ СОНІНЬКО, ЧИ БОЛОНІНЬКО ПАЛАЄ

Ой чи сонінько, чи болонінько палає,
На Марусенці золотий вінок сяє,
А на неї сі її матінка ззирає. (2)

- Ой не ззирайся, моя матінко, на мене,
Не сходила я такого вінка, як в тебе.
Ой привіз мені мій Василенько зі Львова.
- Ой сходи його, моя Марусю, здорова. (2)

Прибирають стола від барвінку. [Вечеряють].

24. СТЕЛИСЯ, БАРВІНКУ, ВСЕ НИЖЧЕ-НИЗЕНЬКО

Стелися, барвінку, все нижче-низенько,
Як то добре мати дівчину близенько. (2)

Стелися, барвінку, все вище по брамі,
Як то добре жити при рідненькій мамі. (2)

У молодого дома.

27. ВИЙДІТЬ, МАТІНКО, З КОМОРИ

- Вийдіть, матінко, з комори,
Най вам сі син поклони.
Не рік і не два годували,
Нім ся його поклононьку дочекали.

Ви свої ніженьки проходили,
Ви свої рученьки проробили,

При рідненькій мамі снідання зраненько,
Коса розчесана, сорочка біленька. (2)

А при чужій мамі тре' зрання вставати,
Коси не чесати, личка не вмивати. (2)

Віддала-с ми, мамо, далеко від себе,
Казала-с, що прийдеш за сім літ до мене. (2)

За сім літ не прийшла, бо життя скінчилось,
Ото єс ми, мамо, без води втопила. (2)

Втопила-с ми, мамо, в каламутній воді,
Ой плину я, плину та й виплисти годі. (2)

25. ДАЛИ-СТИ НАМ РОБОТУ

Дали-сти нам роботу,
Дайте нам охоту,
Дай же нам руки вмити,
Горівки ся напити.

Після вечері

26. А В ГАЙ ДОРІЖЕНЬКА

А в гай доріженька,
Йшла нею Марусенька,
Русу косу чесала
Та й на Дунай пускала.

- Пливи, косо, за водою,
Я ззаду за тобою,
Сядемо спочивати,
До батенька листи писати.

Най батенько знає,
За кого мене дає,
Розуму не навчивши,
Межи люди пустивши.

Навчуть мене люди,
Добра славонька буде.

ВЕСІЛЛЯ

Ви свою головоньку склопотали,
Нім ся його поклононьку дочекали.

28. ОЙ ПЕРШИЙ РАЗ, ВАСИЛЕНЬКУ, ПЕРШИЙ РАЗ

- Ой перший раз, Василеньку, перший раз,
Поклонися матінці зо сто раз,
Не рік та й не два годували,
Нім ся твого поклононьку дочекали.

29. КРОПІТЬ НАС, МАТІНКО

– Кропіть нас, матінко,
Свяченою водою,
Доброю доленькою.

Пісня сироти, що йде до молодої.

30. ПОДИВИСЯ, ВАСИЛЕНЬКУ, НАЗАД СЕБЕ

– Подивися, Василеньку, назад себе,
Чи не стоїть матінка, батенько коло тебе.

Ой не стоїть матінка, стоять люди,
Такої мому серденьку жаль буде.

31. СВІТИ, МІСЯЦЮ, ВУЛИЦЮ

– Світи, місяцю, вулицю,
А ти, ясна зіронько, ворота,
Бо йде до шлюбу сирота.
Йому ся серденько вриває,
Бо своєї матінки¹ немає.

Молодий йде до молодої.

32. ЯКБИ МАРУСЯ ЗНАЛА

Якби Маруся знала, (2)
Що Василенько йде,
Стелила би мости
З зеленої трости,
Гатила би гати
Аж до самої хати.

33. ЩО ТО ЗА СЕЛИЩЕ

Що то за селище,
Що за вергибище,
А в нім вітер свище,
А люди, як вовчище.
Як би-м сім синів мала,
Ні одного би-м не дала.

34. ЗАГРАЛИ, ЗАГУДІЛИ

Заграли, загуділи
Марусеньку збудили:
– Вставай, Марусю, вставай,
До шлюбу ся збирай.
– А я встала ще вчора,
До шлюбоньку готова.

35. А В ГОРОДІ ГОРОХ

А в городі горох,
А в горосі зілля.
Скажіть нам, сусідоньки,
В котрій хаті весілля.
Ми самі добре знаєм
І ще вас питаєм.

36. ЗНАТИ, МАРУСЮ, ЗНАТИ

Знати, Марусю, знати,
З якої ти хати:
Виноградом обсаджена,
Всередині – цвіт-калина.

Молоді йдуть до шлюбу.

37. ЩИПАЙ, ЩИПАЙ, МОРОЗОНЬКУ

– Щипай, щипай, морозоньку, (2)
Мости нам дороженьку,
Нашому молодому
Аж до Божого дому.

38. МАТИ ДОНЬКУ ГОДУВАЛА

Мати доньку годувала, (2)
Красно її вбирала,
Вперезала в китайку,
Відправляла, як ляльку.

39. ОЙ КОНІ, КОНІ ВОРОНІ

– Ой коні, коні вороні,
Чи чуєтеся ви в силі,
Чи повезете ті молоді
До гороньки крутої,
До церквиці святої?

40. А В ТІЙ ЦЕРКВИЦІ СВЯТИЙ СПАС

А в тій церквичі святий Спас:
– Вийдіть, вийдіть, егомосцю, до нас
Та звінчайте двох діток з межі нас.

41. НЕМА ЄГОМОСЦЬБИ ВДОМА

Нема егомосцьби вдома,
Поїхали до Львова
Ключик купувати,
Церквицю відмикати,
Молоденьким шлюб давати.

42. ЩАСЛИВА МАРУСЕНЬКА, ЩАСЛИВА

Щаслива Марусенька, щаслива,
Сама її сі церквичі відкрила,

¹ “Свого батенька” співають у тому випадку, якщо в молодого чи молодої помер батько.

Сама її сі свічечка світила,
Сама її сі книжечка читала,
Як Маруся з Василем шлюб брала.

Молоді йдуть зі шлюбу.

43. ПРИСЯГАЛА МАРУСЕНЬКА

Присягала Марусенька
Своєму Василю
Три рази, рази
Перед образи,
А ще чотири перед святими:
– Не зраджу я, Василеньку.

44. ОЙ СІЧЕНА РУТОНЬКА, СІЧЕНА

Ой січена рутонька, січена,
Ой вінчена Марусенька вінчена.
Ой січена рутонька на квіти,
Ой вінчена Марусенька навіки.

45. ДЯКУЙМО КСЬОНДЗОНЬКОВИ

Дякуймо ксьондзонькови,
Як своєму батенькови,
Що нас довго не забавили,
Скоро нас відправили.

Під порогом у молодої, поки прийшли зі шлюбу.

46. ВИЙДИ, ВИЙДИ, МАТЕРИЩЕ

– Вийди, вийди, материще,
Переверни кожушище.
Який кожух кудлатий –
Такий ваш зять багатий:
На жито, на пшеницю
На всіляку яриницю.

47. РАДУЙСЯ, МАТІНКО, РАДУЙСЯ

– Радуйся, матінко, радуйся,
В червоні чоботи взуйся,
Візьми вороги під ноги,
Щоби були діти здорові.

– Тоді-м ся радувала,
Як я-м її годувала,
Тепер ся величаю,
Бо за одно двоє маю.

Протіїці [молодого] (по дорозі) [до хати молодої].

48. НЕ ЛЯКАЙ СІ, СВАТЕ

Не лякай сі, свате,
Що нас йде багато,

Нас йде тридцять трое
На подвір'я твоє.
Ми не йдемо їсти, пити,
Ми ся прийшли подивити.

49. ПОПІД ГАЙ ЗЕЛЕНЕНЬКИЙ

Попід гай зелененький
Припав сніг молоденький.
– Слідом, матінко, слідом
Із пшеничним хлібом,
Зі всьою родиною
За своєю дитиною.

[Протіїці молодого] під порогом [хати молодої].

50. ДОБРИЙ ВЕЧІР, СУСІДОНЬКИ

– Добрий вечір, сусідоньки,
Просим вас:
Чи не було нашої
Гусоньки у вас?
Бо наша гусонька
Зі значком,
Полетіла вчора в вечір
З гусачком.

51. ВИЙДИ, МАРУСЮ, ВИЙДИ

– Вийди, Марусю, вийди,
Чи не маєш ти кривди?
Прийхав отець, мати
Кривди ся поминати.
– Я кривдоньки не маю,
Гаразду не зазнаю.

[З хати відповідають].

52. НЕМА МАРУСІ ВДОМА

Нема Марусі вдома,
Пішла прати хустки
За качан капусти,
За лижку кисилиці,
За кавалок палениці.

[Протіїці].

53. МИ РОДУ НЕ ТАКОГО

Ми роду не такого, (2)
Ми роду багатого.
Ми не йдем прати хустки
За качан капусти,
За лижку кисилиці,
За кавалок палениці.

[З хати відповідають].

54. ПРОПІЙЦІ-РОЗБІЙЦІ

– Пропійці-розбійці,
Чого ви приїхали?
Чи їсти, чи пити,
Чи Марусю навідити?

[Пропійці].

55. МИ НЕ ПРИЙШЛИ ЇСТИ, ПИТИ

Ми не прийшли їсти, пити, (2)
Лиш Марусю навідити.

56. НЕ ДАЙТЕ НАМ СТОЯТИ

Не дайте нам стояти, (2)
Пускайте нас до хати.
Ми з далекої дороги,
Болять нас дуже ноги.

[З хати відповідають].

57. ЩО Ж БО ТО ВАМ ЗА ДОРОГА

Що ж бо то вам за дорога – (2)
Від стола до порога?

[Пропійці].

58. НЕ КОЛОТІТЬ В ГОРШКУ ДИНЮ

– Не колотіть в горшку диню – (2)
Виведіть нам господиню.

Виходить передіта молода. [Пропійці].

59. НАШІ КОРОНА, НАШІ

Наші корона, наші,
Лиш Марусі не наші.
То якась відміна –
Має біду по коліна.

60. А В ГОРОДІ ГОРОХ

А в городі горох,
На горосі стручки,
Брешуть свахи, як сучки.

[З хати відповідають].

61. ВІЗЬМІТЬ СИ ТОТО ДІЛО

– Візьміть си тото діло,
Що за п'єцом сиділо.
Сім літ сі не мивало,
Міхом сі зодьгало,

Шнурком сі застігало.

[Пропійці].

62. НАША СКРИНЯ-ГУРКОТИНЯ

Наша скриня-гуркотиня, (2)
А Маруся – господиня.

Пісні за столом.

63. ОЙ ВСЬОЖ БО НАМ ГАРАЗД

Ой всьож бо нам гаразд,
Лиш одно нам гидно,
Що матінки не видко.
Либонь ся нас збояли,
До комори ся сховали.
Склонили головоньку
На біленьку постілоньку.

64. ВІЗЬМІТЬ СОБІ МОЄ

– Візьміть собі моє, (2)
Дайте нам другенькоє.
Дайте нам того вола,
Що-с ти забили вчора.
Було вола не бити,
Було волом робити
На жито, на пшеницю,
На всіляку яриницю.

65. ГОСПОДИНЕ-СЕРЦЕ

Господине-серце, (2)
Дай горілки з перцем,
З перцем чи не з перцем,
Щоби була [з] щирим серцем.

66. СТАРОСТИ-ГОЛУБОНЬКИ

– Старости-голубоньки, (2)
Сходіться до купоньки,
Одну раду майте –
Нам горілки подайте.

67. СІВКА КАПУСТА, СІВКА

Сівка капуста, сівка,
Сікла її дівка,
Сікла її Марусенька
Задля свого Василенька.

68. КУХАРОЧКА БОРЩ ВАРИЛА

Кухарочка борщ варила (2)
Та й си ноги проходила:
До річки по рачки,

До столу по бурачки.
 - Ой старосто, старушку,
 Йди в город по петрушку.
 Ще ті раз поцілую -
 Йди в город по цибулю.

Даютъ дари.

69. ПРИЙМІТЬ, СВАХО, ДАРИ

Прийміть, свахо, дари,
 Що сваха вам дали.
 Чи житні, чи пшеничні,
 Щоби були вам величні.

Даруютъ молоду.

70. ДАРУЙТЕ МИ, ЛЮДИ

Даруйте ми, люди,
 Поки родина буде.
 Родина на Поділлію
 Не знає - я в весіллію.

71. ГОРУЄ СОНІНЬКО, ГОРУЄ

Горує, сонінько, горує,
 Тепер мене матінка дарує
 Великим даром посагу:
 Щастям, здоров'ям, долею.

Забирають молоду до молодого.

72. ПЛАКАЛИ СТІНИ, ЛАВИ

Плакали стіни, лави,
 Як Марусеньку брали.
 Хто нас буде поминати -
 Беруть Марусеньку з хати.

Вийшла Марусенька за воротонька
 Білими ноженьками,
 Подивилася в чисте поле
 Сивими оченьками.

Молоденька Марусенька
 Всі двори пообходила,
 А як прийшла на свій, стала
 І рівненько заплакала.

- Ой дворе ж, мій дворе,
 То ям ти надоїла,
 Не так тому дворонькови,
 Як своєму батенькови.

Хліб му переїла,
 Воду му перепила,
 Воду му перепила,
 В роботі не вгодила.

А тепер я вгоджу
 Бо вже від вас відходжу.

Зав'язують молоду.

73. ЩОС-МО ХТІЛИ, ТО ЗРОБИЛИ

Щос-мо хтіли, то зробили:
 З муки паляницю,
 З дівчини молодицю.

74. ФАЙНА БУЛА РОЗСАДИЩЕ

Файна була розсадище,
 Файна капустище,
 Файна була дівчинонька,
 Файна молодиця.

Закінчення весілля.

76. ДЯКУЙМО, ПОДЯКУЙМО

Дякуймо, подякуймо
 На самий перед Господу Богу,
 Господареві, господиноньці,
 Всій его милій, всій родиноньці
 За хліба поставлено,
 За його припрошення.

77. ОЙ ТО НАМ БУЛИ СТОЛИ

Ой то нам були столи,
 Ой то нам були повненькі.

Ой то нам були кілошечки,
 Ой то нам були повненькі.

Ой то нам були тарілочки,
 Ой то нам були повненькі.